

Quickscan flora en fauna gemeente Brummen

locaties Elzenbos en Lombok

Gemeente Brummen

11 augustus 2006

Eindrapport

9R9200

ROYAL HASKONING

thinking in
all dimensions

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Methodiek	1
2	LOCATIE ELZENBOS	2
2.1	Plangebied	2
2.2	Resultaten	2
2.2.1	Natuurloket	2
2.2.2	Veldbezoek	4
2.3	Effecten op beschermde soorten	7
2.4	Conclusies en aanbevelingen	9
3	LOCATIE LOMBOK	11
3.1	Plangebied	11
3.2	Resultaten	11
3.2.1	Natuurloket	11
3.2.2	Veldbezoek	12
3.3	Effecten op beschermde soorten	15
3.4	Conclusies en aanbevelingen	16
4	BRONNEN	18

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Brummen heeft de wens twee nieuwbouwlocaties binnen de gemeente te ontwikkelen.

De gemeente Brummen is wettelijk verplicht te toetsen of de nieuwbouwplannen negatieve effecten hebben op beschermde soorten van de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Volgens deze wet worden veel inheemse plant- en diersoorten beschermd. Met deze wet is de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de nationale wetgeving verankerd en hoeven de Europese regels op het gebied van soortbescherming niet meer direct worden toegepast. De belangrijkste verbodsbepalingen zijn (art. 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet):

- beschermde planten mogen niet beschadigd, ontworteld of van hun groeiplaats verwijderd worden;
- beschermde dieren mogen niet gedood of verontrust worden;
- nesten, hollen, of andere voortplantings- of rust- of verblijfplaatsen van dieren mogen niet beschadigd, vernield of verstoord worden.

In maart 2005 is een wijzigings-AMvB in werking getreden waarin de soorten van de Flora- en faunawet onderverdeeld worden in drie beschermingscategorieën:

1. algemene soorten.
2. overige soorten en
3. streng beschermde soorten.

Voor de algemene soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet. Dit betekent echter niet dat de zorgplicht voor deze soorten niet meer geldt.

1.2 Doelstelling

Het doel van deze quickscan is driedelig:

- inzicht geven of de beschikbare informatie over flora en fauna in de twee plangebieden voldoende zijn om een uitspraak te doen over de effecten op beschermde soorten;
- inzicht geven in de aanwezigheid van beschermde en bedreigde flora en fauna in de twee plangebieden en de omgeving en de effecten die de plannen hebben op de soorten;
- geven van aanbevelingen hoe om te gaan met de resultaten.

1.3 Methodiek

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van beschermde natuurwaarden in beide plangebieden is op 15 juni 2006 een veldwerkbezoek uitgevoerd door een ervaren ecoloog. Tevens is op de natuurloketsite gekeken (www.Natuurloket.nl) van welke soortgroepen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten bekend is. Het veldbezoek kan niet gezien worden als grondige veldinventarisatie. Voor een veldinventarisatie van alle belangrijke soortgroepen zijn meerdere bezoeken in verschillende jaargetijden noodzakelijk.

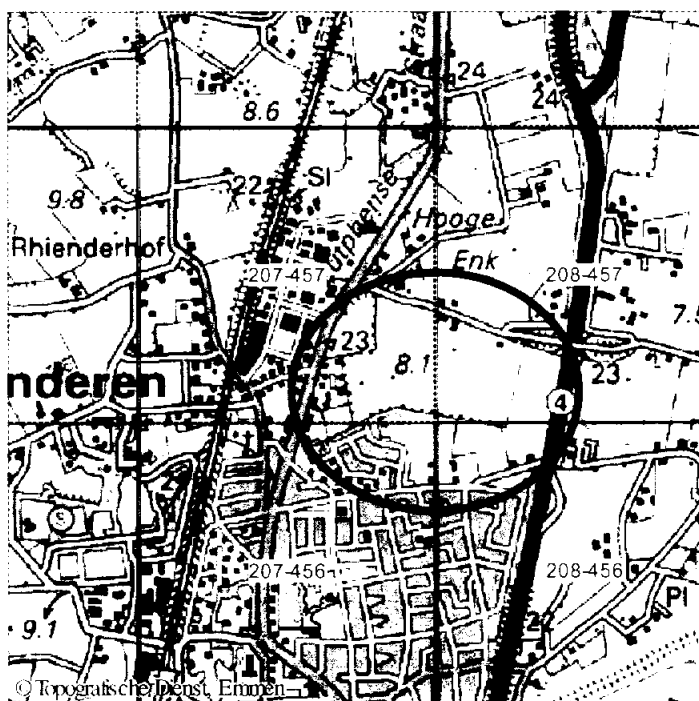
Voor gebieden als deze met een agrarisch karakter en stedelijke omgeving is een veldbezoek echter meer dan voldoende om een goede indruk te krijgen van de aanwezige habitats en natuurwaarden en potentiële natuurwaarden in het plangebied.

2 LOCATIE ELZENBOS

2.1 Plangebied

Deze locatie ligt ten noorden van Brummen tussen de Meengatstraat, de N348, de Elzenbos weg en de Zutphensestraat (zie figuur 2.1). Het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland. Het plangebied ligt op een afstand van circa 2 kilometer van het Habitatrichtlijngebied Leusveld, Voorstonden en Empesche-/Tondensche Heide en het Habitatrichtlijngebied IJsseluiterwaarden en vogelrichtlijngebied IJssel. De afstand tot deze beschermde gebieden is relatief groot en in het tussenliggende gebied liggen wegen en bebouwing waardoor er geen negatieve effecten op deze gebieden optreden als gevolg van de geplande ingreep in het plangebied.

Figuur 2.1: De ligging van het plangebied Elzenbos

2.2 Resultaten

2.2.1 Natuurloket

De flora- en faunagegevens van de Natuurloketsite worden op kilometerhokniveau verzameld. Het plangebied Elzenbos valt precies op de grens van vier kilometerhokken (zie figuur 2.1), namelijk kilometerhokken 207-456, 207-457, 208-456 en 208-457. De informatie over beschermde flora en fauna in deze twee kilometerhokken is beperkt.

Omdat binnen het stedelijke gebied en het intensief bewerkt agrarische gebied weinig habitats voorkomen die van waarde zijn voor beschermde planten en diersoorten wordt ook weinig onderzoek gedaan naar het voorkomen van beschermde soorten binnen dit soort gebieden. Dit verklaart het gebrek aan informatie. De meeste soortgroepen zijn binnen de kilometerhokken niet of onvoldoende onderzocht. Tabel 2.1 geeft de beschikbare informatie van beide kilometerhokken weer.

Tabel 2.1: Informatie natuurloket

Soortgroep	207-457		208-457	
	Volledigheid	Bekend	Volledigheid	Bekend
Vaatplanten	Goed	3 algemene soorten en 1 overige of streng beschermde soort van de FF-wet en 6 rode lijst soorten	Goed	2 algemene soorten van de FF-wet en 6 rode lijst soorten
Broedvogels	Slecht	47 streng beschermde soorten van de FF-wet	Goed	31 streng beschermde soorten van de FF-wet en 6 rode lijst soorten
Watervogels	Niet geïnventariseerd	-	Goed	43 streng beschermde soorten van de FF-wet
Amfibieën	Matig	2 algemene soorten van de FF-wet	Niet geïnventariseerd	-
Dagvlinders	slecht	Geen beschermde soorten	Niet geïnventariseerd	-
Soortgroep	207-456		208-456	
	Volledigheid	Bekend	Volledigheid	Bekend
Vaatplanten	goed	4 algemene soorten en 2 rode lijst soorten	Goed	2 algemene soorten en 2 overige of streng beschermde soorten van de FF-wet en 10 rode lijst soorten
Broedvogels	Goed	47 streng beschermde soorten van de FF-wet en 10 rode lijst soorten	Niet geïnventariseerd	-
Watervogels	Matig	24 streng beschermde soorten van de FF-wet	Goed	43 streng beschermde soorten van de FF-wet
Amfibieën	Niet geïnventariseerd	-	Slecht	1 algemene soort van de Flora- en faunawet
Dagvlinders	Redelijk	Geen beschermde soorten	Redelijk	2 rode lijst soorten

Het plangebied vormt maar een klein oppervlak van de vier kilometerhokken. Dit betekent dat niet alle soorten daadwerkelijk in het plangebied hoeven voor te komen. Voor sommige soortgroepen is de kans dat de soorten daadwerkelijk in het plangebied voorkomen zelfs zeer klein. Dit betreft bijvoorbeeld de watervogels van kilometerhok 208-456 en 208-457 omdat het plangebied in deze kilometerhokken geen water kent. Net buiten het plangebied ligt echter een plas waarop deze watervogels zeer waarschijnlijk gesignaleerd zijn.

De enige twee soortgroepen waarvan een vrij goed beeld bestaat zijn de vaatplanten en broedvogels. Er zijn weinig beschermde soorten vaatplanten aangetroffen.

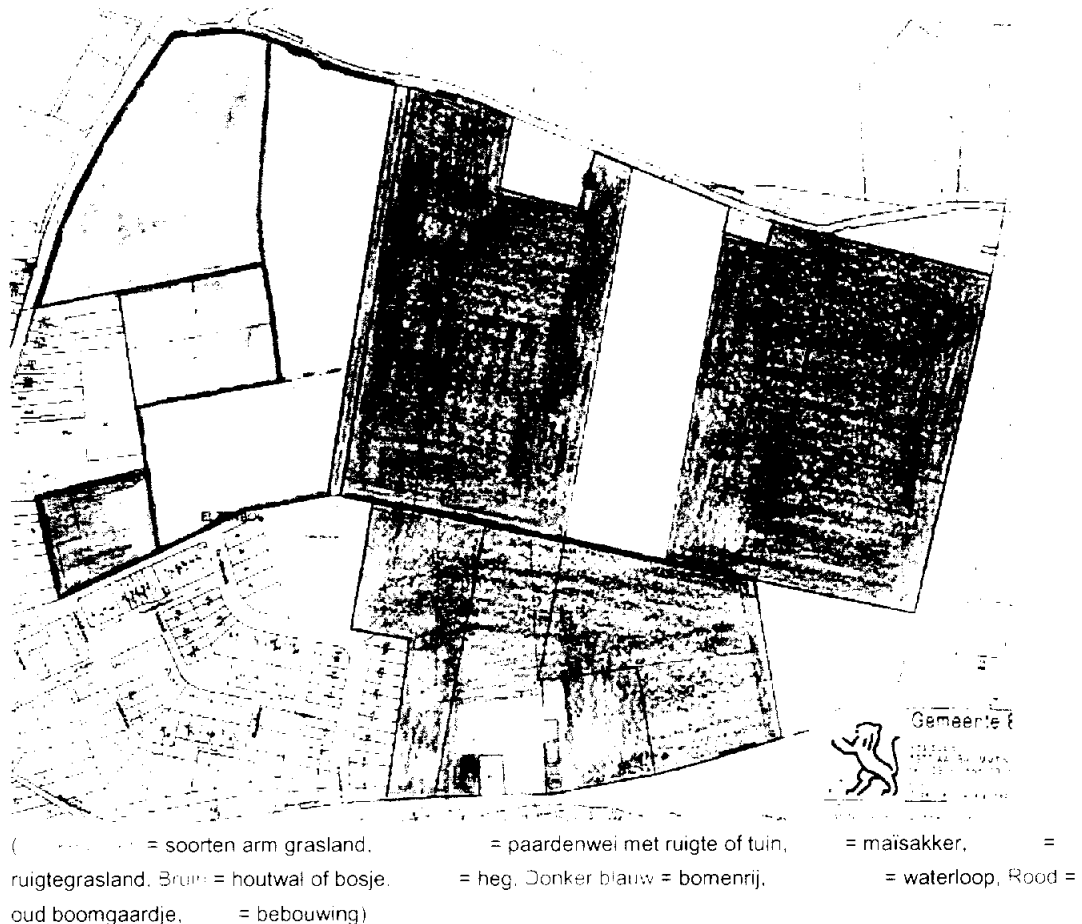
Dit is niet verwonderlijk omdat alle vier de kilometerhokken bestaan uit stedelijk en agrarisch gebied. De soortantallen van broedvogels zijn redelijk te noemen. Het zijn echter zeer waarschijnlijk vooral algemene soorten van stad en agrarisch gebied. De aanwezigheid van amfibieën is in de kilometer hokken niet goed onderzocht. De waarnemingen van de algemene amfibiesoorten zijn zeer waarschijnlijk in de afvoerloop van de retentievijver gedaan en betreffen zeer waarschijnlijk de Bruine of Groene kikker of Gewone pad.

Ook dagvlinders zijn slecht geïnventariseerd en slechts twee rode lijstsoorten zijn waargenomen. Andere soortgroepen als reptielen, zoogdieren, en andere insecten zijn niet geïnventariseerd in deze kilometerhokken.

2.2.2 Veldbezoek

Op 13 juni 2006 is een veldbezoek aan de locatie uitgevoerd. Tijdens dit veldbezoek zijn de verschillende habitats in het gebied in kaart gebracht (zie figuur 2.2). Hieronder worden deze habitats en de potenties voor verschillende soortgroepen beschreven.

Figuur 2.2: de aanwezige habitats op locatie Elzenbos

Habitats

De locatie Elzenbos bestaat uit een agrarisch gebied met kleine landschapselementen. Er zijn weinig "natuurlijke" habitats gevonden:

- soortenarme graslanden;
- paardenweides met ruigtevegetaties;
- houtwallen verschillend in breedte van 3 tot 8 meter (met soorten als meidoorn, sleedoorn, vlier en eik);
- een wilgenbosje;
- ruigtegrasland n(met zuring);
- maïsakkers;
- hegjes (van meidoorn en vlier);
- eikenbomenrijen al dan niet met droge greppel;
- water/afvoer van een retentievijver.

De maïsakkers, soortenarme graslanden en paardenweides hebben weinig ecologische waarden. De waterloop dwars door het gebied is vrij breed (ca. 4 meter) en heeft vrij steile oevers met een dichte en soortenrijke oeverbegroeiing met algemene en soorten van voedselrijke standplaatsen. De soorten langs de oever zijn niet bijzonder, zoals Gele lis en Rietgras. In het water komen verschillende waterplanten voor, zoals Gele waterkers, waterpest en kroos. Het water is van belang voor amfibieën en libellen, dit is tijdens het veldbezoek vastgesteld.

De kleine landschapselementen als houtwallen, hegjes en bomenrijen komen met name in het westelijke gedeelte voor. Het oostelijke deel is zeer open (zie foto 1). De meeste boerenwoningen en boerderijen met tuin en oude boomgaardjes vallen net buiten het plangebied maar aan de Meengatstraat ligt een woning en een oude boomgaard binnen het plangebied.

Foto 1: Het open landschap van het oostelijke deel van de locatie

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. De habitats die aanwezig zijn op de locatie hebben hiervoor ook weinig potenties. Langs de waterloop zijn de potenties voor bijzondere oever- en waterplanten wel aanwezig. De houtwallen in het gebied zijn zo dicht dat geen ondergroei aanwezig is.

Broedvogels

Het plangebied heeft veel potenties voor broedvogels van een kleinschalig agrarisch landschap. Met name de lijnvormige elementen in het gebied, de houtwallen, hegjes en waterloop zijn zeer waarschijnlijk van belang voor broedvogels. Of de intensieve graslanden een broedlocatie zijn voor weidevogels is niet bekend. De oude boomgaard en bomen op het erf van de boerderijen net buiten het plangebied kunnen een broedlocatie zijn van de Steenuil. Het plangebied vormt dan in potentie zijn foerageergebied. Ook de kerkuil kan in potentie de boerderijen langs het plangebied als broedplaats gebruiken en de agrarische percelen als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek in juni 2006 zijn vogelsoorten als Boerenzwaluw, Putter en Kneu waargenomen. Langs de waterloop is een Wilde eend met jongen en een Meerkoet op een nest met eieren waargenomen.

Foto 2 en 3: Brede houtwal en kleinschalig landschap mogelijk van belang voor zoogdieren en broedvogels

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek in juni 2006 zijn in de waterloop (buiten het plangebied) meerdere Groene kikkers waargenomen, zodat gesproken kan worden van een populatie groene kikkers. In de rest van het plangebied zijn geen amfibieën of reptielen waargenomen. In het plangebied zelf is geen ander open water aanwezig en heeft dus geen functie als leefgebied voor amfibieën. Het plangebied ligt in het droge kleigebied van de IJssel (Provincie Gelderland, 2006) en is daardoor weinig geschikt als leefgebied voor reptielen. Deze soortgroep leeft in zandige of vochtige habitats.

Zoogdieren

Tijdens het veldwerk zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren waargenomen. Het is echter zeer waarschijnlijk dat de houtwallen (en de tuinen van boerderijen net buiten het plangebied) een leefgebied vormen voor kleine algemene zoogdieren als bosmuis. De houtwallen zijn zeer waarschijnlijk ook een migratie- of foerageroute voor vleermuizen. Mogelijk gebruiken vleermuizen de zolders of schuren van de boerderijen langs het plangebied als slaapplek. Ook oude hole bomen zoals in de houtwallen en boomgaardjes bij de boerderijen kunnen een slaapplek vormen.

Insecten

Tijdens het veldbezoek op 15 juni 2006 zijn weinig insecten waargenomen, ondanks of misschien als gevolg van het zeer warme weer. Dagvlinders zijn helemaal niet waargenomen. Langs de waterloop zijn echter ten minste twee soorten libellen en een juffersoort aangetroffen. Aangenomen mag worden dat het hier om algemeen voorkomende soorten gaat gezien de algemene kwaliteit van de waterloop.

2.3 Effecten op beschermde soorten

De plannen voor deze locatie bestaan uit het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk met eventueel een school of andere sociale voorziening. Omdat de plannen nog niet in detail zijn uitgewerkt is niet duidelijk of sommige (lijnvormige) elementen in de wijk worden ingepast of niet. Daarom wordt in de effectanalyse uitgegaan van het verdwijnen van al deze elementen. De waterloop die het plangebied in tweeën snijdt zal niet aangetast worden.

Vaatplanten

Effecten op beschermde vaatplanten worden niet verwacht omdat er geen beschermde soorten of habitats met potenties voor beschermde soorten tijdens het veldbezoek zijn waargenomen.

Broedvogels

Het verdwijnen van een open, deels kleinschalig agrarisch landschap zal negatieve effecten hebben op de vogelstand in het gebied. Door het verdwijnen van de houtwallen zullen vele broedplaatsen voor bos- en struweelvogels verloren gaan. Door het bebouwen van het gebied zullen ook de graslanden die in potentie een goed foerageergebied zijn voor verschillende vogels als boerenzwaluwen en uilen verdwijnen. Een nieuw stedelijk gebied met tuinen en openbaar groen biedt geschikte habitats voor stads- en tuinvogels.

Zoogdieren

De ontwikkeling van het gebied zal met name op de zeer waarschijnlijk voorkomende vleermuizen een negatief effect hebben. Door het verdwijnen van de houtwallen zullen hun migratie- en foerageroutes verdwijnen. Het landschap rondom het plangebied bevat voldoende landschapelementen om als migratieroute te fungeren. Het is hierdoor niet waarschijnlijk dat het verwijderen van landschapselementen in het plangebied zal leiden tot negatieve effecten op migratie en toegankelijkheid van foerageergebieden in de omgeving. Ook zullen enkele oude bomen in de houtwallen en een boomgaardje in het plangebied verdwijnen, die mogelijk een slaapplek vormen voor vleermuizen. In de ruime omgeving komen meerdere landschapselementen voor met oude bomen met vergelijkbare kwaliteiten. Vleermuizen zijn streng beschermde soorten van de Flora- en faunawet.

Effecten op beschermde kleine zoogdieren kunnen mogelijk optreden. Het betreft naar verwachting uitsluitend zeer algemene soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Amfibieën en reptielen

De afvoerloop van de retentievijver blijft bij de ontwikkeling van het gebied gespaard en daarmee het voortplantingshabitat voor amfibieën zoals de Groene kikker. Een stedelijk gebied met tuinen en openbaar groen is naar verwachting ongeveer net zo geschikt voor amfibieën als landleefgebied als soortenarm grasland.

Er is daardoor op termijn geen negatief effect op amfibieën te verwachten. Ook voor reptielen zijn geen effecten te verwachten omdat in het gebied geen leefbiotoop of habitat voorkomt of vernietigd wordt.

Insecten

Beschermde insecten zullen geen effecten ondervinden van de ontwikkeling van het gebied. Naar verwachting komen hier namelijk geen beschermde soorten voor. Door het agrarische karakter van het gebied zijn voornamelijk zeer algemene insecten soorten te verwachten. Door dat de afvoerloop van de retentievijver behouden blijft zal ook het habitat van de libellen behouden blijven.

Samenvattend

Samenvattend kan gesteld worden dat ontwikkeling van het gebied zeer waarschijnlijk effecten kan hebben op de volgende soortgroepen:

- Broedvogels;
- Zoogdieren.

De negatieve effecten op broedvogels en zoogdieren worden met name veroorzaakt door het verdwijnen van de houtwallen in het gebied. Deze houtwallen vormen een broedlocatie voor vogels en een foerageerroute voor vleermuizen. Tevens bestaat de mogelijkheid rustplaatsen van vleermuizen worden vernietigd doordat oude bomen in de boomgaard en houtwallen verdwijnen.

Mitigerende maatregelen

De vernietiging van nesten en eieren van broedvogels is in het kader van de Flora- en faunawet verboden. Voor deze effecten op broedvogels wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen ontheffing verstrekt. Het project kan daardoor alleen plaatsvinden wanneer deze effecten worden gemitigeerd. Dit kan door de kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Het broedseizoen voor vogels welke in dit gebied te verwachten zijn loopt van 15 maart tot 15 juli.

Daarnaast kunnen de negatieve effecten gemitigeerd worden door de houtwallen en het boomgaardje te sparen en in het ontwerp van de woonwijk te integreren. De geschiktheid van de houtwallen voor sommige broedvogels en vleermuizen zal mogelijk iets achteruit gaan door het stedelijk karakter van de omgeving, maar behouden hun functie van broedlocatie en foerageerroute wel.

Compenserende maatregelen

Wanneer de houtwallen niet in het ontwerp geïntegreerd kunnen worden, kunnen in het ontwerp of in het omliggende agrarische gebied houtwallen ter compensatie worden aangeplant. Een mogelijke locatie voor deze compensatie is het agrarische gebied ten noorden van de Elzenbosweg. Dit open gebied bestaat voornamelijk uit maïsackers.

Ook wanneer de houtwallen in het plangebied gespaard worden en in het ontwerp worden geïntegreerd kan de aanleg van extra houtwallen in de omgeving de vermindering van de geschiktheid van de houtwallen compenseren.

2.4 Conclusies en aanbevelingen

Volledigheid beschikbare informatie

Uit de gegevens van natuurloket blijkt dat het plangebied weinig is onderzocht op beschermde en bedreigde soorten. Gezien het agrarische karakter en de aanwezige habitats zijn er echter weinig beschermde en bedreigde soorten te verwachten.

Mogelijk aanwezige beschermde soorten

Beschermde soorten die zeer waarschijnlijk gebruik maken van het plangebied zijn vleermuizen (alle soorten streng beschermd tabel 3 van de Flora- en faunawet). Omdat niet bekend is welke elementen van het plangebied daadwerkelijk van belang zijn voor deze soorten is het aan te bevelen hier onderzoek naar te doen. Dit betekent dat de foerageerroutes en slaapplekken van vleermuizen in het gebied in kaart gebracht moeten worden.

Ook zijn zeer waarschijnlijk algemene kleine zoogdieren als muizen (algemene soorten tabel 1 van de Flora- en faunawet, ontheffingsaanvraag is niet noodzakelijk) aanwezig. Omdat het algemene soorten (tabel 1) van de Flora- en faunawet betreft en de ingreep geen negatieve effecten heeft op de regionale populatie is extra onderzoek naar deze soorten niet noodzakelijk.

Ook broedvogels maken gebruik van het plangebied, met name van de houtwallen. Niet duidelijk is welke functie de graslanden hebben voor weidevogels. De gegevens van natuurloket kunnen hier uitsluitsel over geven. De gegevens van natuurloket zijn echter op kilometerhokniveau verzameld waardoor niet de exacte broedlocaties bekend zijn. De broedvogelgegevens kunnen daardoor ook van buiten het plangebied zijn. Mogelijk heeft de lokale vogelwerkgroep gegevens van broedvogels van dit gebied. Indien deze gegevens niet beschikbaar zijn of u geen uitsluitsel geven over het voorkomen kan extra onderzoek in het veld (in het broedseizoen) noodzakelijk zijn om vast te stellen of bijzondere soorten in het gebied broeden. Ook kunnen de oude bomen in het gebied onderzocht worden op het voorkomen van holenbroeders als de Steenuil. Mogelijk kan de lokale vogelwerkgroep betrokken worden bij een eventuele inventarisatie.

Aanbeveling nader onderzoek

Aanbevolen wordt nader onderzoek te plegen naar de aanwezigheid van vleermuizen en eventueel broedvogels (indien natuurloket en de lokale vogelwerkgroep geen exacte locaties kunnen aangeven van voorkomende soorten).

Het onderzoek naar vleermuizen dient plaats te vinden in de periode juli en augustus in de schemer- en avonduren met behulp van een batdetector.

Het onderzoek naar broedvogels dient plaats te vinden in de broedperiode van 15 maart tot 15 juli in de vroege ochtenduren.

Mogelijke effecten beschermde soorten

De effecten die door de ingreep kunnen ontstaan op beschermde soorten bestaat uit het vernietigen van (een deel van) het leefgebied of foerageergebied/route en mogelijk het doden van individuen en vernietigen van nesten of eieren. Het aanbevolen nader onderzoek moet per soortgroep uitsluitsel geven of deze effecten daadwerkelijk zullen optreden.

Aanbeveling mitigerende maatregelen

De habitats die van belang zijn voor soorten zijn de houtwallen en de waterloop door het gebied. De houtwallen zijn van belang voor broedvogels en vleermuizen, de waterloop voor amfibieën en libellen. De waterloop wordt echter in het ontwerp geïntegreerd waardoor libellen en amfibieën weinig effecten zullen ondervinden. Wanneer de houtwallen eveneens in het ontwerp worden geïntegreerd zullen de effecten voor broedvogels en vleermuizen ook laag zijn.

Aanbeveling compenserende maatregelen

Ter compensatie van effecten die niet gemitigeerd kunnen worden kunnen houtwallen in de omgeving geplant worden.

3 LOCATIE LOMBOK

3.1 Plangebied

Deze locatie ligt ten westen van Eerbeek tussen de Lombokweg, de Weverweg en de Ringlaan, en deels ten zuiden van de Weverweg (zie figuur 3.1). Het plangebied ligt op een afstand van circa 500 meter van het Habitatrictlijngebied de Veluwe en circa 3 kilometer van het Habitatrictlijngebied Leusveld, Voorstonden en Empesche-/Tondensche Heide. De afstand tot deze beschermde gebieden is voldoende groot en de effecten van de ingreep in het plangebied dragen niet zover van de locatie waardoor geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten zijn. Het plangebied grenst aan een gebied dat als ecologische verbindingzone Eerbeek-IJssel van het model Das in het gebiedsplan Natuur en Landschap Gelderland is aangewezen (Provincie Gelderland, 2006). De ontwikkeling van deze ecologische verbindingzone zal door de ingreep niet worden belemmerd.

Figuur 3.1: Locatie plangebied Lombok

3.2 Resultaten

3.2.1 Natuurloket

Het plangebied Elzenbos valt precies op de grens van 2 kilometerhokken (zie figuur 3.1), namelijk kilometerhokken 200-457 en 200-458. De informatie over beschermde flora en fauna in deze twee kilometerhokken is zeer beperkt. Deels is dit te verklaren door dat de kilometerhokken binnen het stedelijke gebied en het intensief agrarische gebied liggen waar weinig habitats voorkomen die van waarde zijn voor beschermde planten en diersoorten. In deze gebieden wordt weinig onderzoek gedaan naar het voorkomen van beschermde soorten omdat de kans op bijzondere soorten kleiner is dan in natuur- of bosgebieden. Binnen de twee kilometerhokken zijn slechts drie soortgroepen in beperkte mate onderzocht. Tabel 3.1 geeft de beschikbare informatie van beide kilometerhokken weer.

Tabel 2.1: Informatie natuurloket

Soortgroep	200-457		200-458	
	Volledigheid	Bekend	Volledigheid	Bekend
Vaatplanten	Goed	2 algemene soorten van de FF-wet en 1 rode lijst soort	Goed	1 algemene soort van de FF-wet en 4 rode lijst soorten
zoogdieren	Slecht	1 Habitatrichtlijnsoort	Niet geïventariseerd	-
broedvogels	Niet geïventariseerd	-	slecht	1 streng beschermde soort van de FF-wet

3.2.2 Veldbezoek

Op 13 juni 2006 is een veldbezoek aan de locatie uitgevoerd. Tijdens dit veldbezoek zijn de verschillende habitats in het gebied in kaart gebracht (zie figuur 3.2). Hieronder worden deze habitats en de potenties voor verschillende soortgroepen beschreven.

Figuur 3.2: De aanwezige habitats op locatie Lobok

() = grasland, = paardenwei met ruigte, = maïsakker, = volkstuintuin of tuin,
 () = houtwal of bosje, = heg, = bebouwd of bestraat, zwarte bolletjes = berm met bomenrij

Habitats

De locatie Lombok bestaat uit een agrarisch gebied met enkele tuinachtige percelen en een volkstuin. Er zijn weinig "natuurlijke" habitats gevonden:

- soortenarme graslanden;
- volkstuincomplex;
- paardenweides met ruigtevegetaties;
- houtwallen verschillend in breedte van 3 tot 8 meter (met voornamelijk eik);
- bosjes van spar en loofhout;
- maïsakkers;
- hegjes;
- brede berm met bomenrij;
- gemeentewerf met rommelige randen met bosjes en struiken.

Buiten het plangebied langs de Weverweg staat een bomenrij van grote Amerikaanse eiken met brede berm en een smalle houtwal van zomereiken.

Foto 4: De maïsakker en brede houtwal dwars door het plangebied

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. De habitats die aanwezig zijn op de locatie hebben hiervoor ook weinig potenties.

Broedvogels

Het plangebied heeft veel potenties voor broedvogels van een kleinschalig agrarisch landschap. Met name de houtwalstructuren en loofbosjes en sparrenbosje zijn zeer waarschijnlijk van belang voor broedvogels. Of de intensieve graslanden een broedlocatie zijn voor weidevogels is niet bekend. Om dit te kunnen constateren was het veldbezoek te laat in het (broed)seizoen. Mogelijk kan de lokale vogelwerkgroep hierover uitsluitsel geven.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen waargenomen. In het plangebied komen echter ook weinig habitats voor die als leefgebied kunnen functioneren voor amfibieën. Het plangebied kent namelijk geen open water en is dus niet geschikt als leefgebied voor amfibieën. Het gebied bestaat deels uit zandig kleinschalige graslandgebieden met percelen omheind met heggen of weidepalen. Dit type landschap biedt kansen voor de Levendbarende hagedis. Langs de houtwallen en bosranden zijn kansen voor de Hazelworm. In de kilometerhokken die ten zuiden van het plangebied liggen (199-457 en 200-456) en deels het Habitatrichtlijngebied de Veluwe bevatten zijn (volgens natuurloket) respectievelijk 1 en 2 soorten reptielen waargenomen. Het betreft hier zeer waarschijnlijk de Hazelworm en de Ringslang. De Ringslang kan in principe de composthopen van de volkstuin als broedhopen gebruiken. Omdat er weinig water in de omgeving voor komt is het voorkomen van deze soort hier echter zeer onwaarschijnlijk.

Foto 5 en 6: De tuinachtige perceeltjes die mogelijk van belang zijn voor zoogdieren, broedvogels en reptielen

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Het is echter zeer waarschijnlijk dat de houtwallen, bosjes en volkstuin een leefgebied vormen voor kleine algemene zoogdieren als muizen. De houtwallen en bomenrijen zijn zeer waarschijnlijk ook een migratie- of foerageerroute voor vleermuizen. Het landschap rondom het plangebied bevat voldoende landschapselementen om als migratieroute te fungeren. Het is hierdoor niet waarschijnlijk dat het verwijderen van landschapselementen in het plangebied zal leiden tot negatieve effecten op migratie en toegankelijkheid van foerageergebieden in de omgeving.

Mogelijk vinden vleermuizen een slaapplek in oude bomen in de loofbosjes. In de ruime omgeving komen meerdere landschapselementen voor met oude bomen met vergelijkbare kwaliteiten.

Insecten

Tijdens het veldbezoek op 15 juni 2006 zijn weinig insecten waargenomen, ondanks of misschien als gevolg van het zeer warme weer. Dagvlinders of andere beschermde insecten soorten zijn helemaal niet waargenomen. In het plangebied komen echter ook weinig habitats voor die van waarde zouden kunnen zijn voor beschermde insecten. De voorkomende habitats van vrijwel alleen geschikt voor algemene insectensoorten.

3.3 Effecten op beschermde soorten

De plannen voor de locatie Lombok bestaan net als bij de locatie Elzenbos uit het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk. Omdat de plannen nog niet in detail zijn uitgewerkt is niet duidelijk of sommige (lijnvormige) elementen in de wijk worden ingepast of niet. Daarom wordt in de effectanalyse uitgegaan van het verdwijnen van al deze elementen.

Vaatplanten

Effecten op beschermde vaatplanten worden niet verwacht omdat er geen beschermde soorten of habitats met potenties voor beschermde soorten tijdens het veldbezoek zijn waargenomen.

Broedvogels

Het verdwijnen van een open, deels kleinschalig agrarisch landschap zal negatieve effecten hebben op de vogelstand in het gebied. Door het verdwijnen van de houtwallen en bosjes zullen vele broedplaatsen voor bos- en struweelvogels verloren gaan.

Amfibieën en reptielen

De ontwikkeling van het gebied tast geen open water aan waardoor geen effecten op amfibieën zijn te verwachten. Hoewel de aanwezigheid van reptielen niet vast staat is het mogelijk dat enkele individuen van de Levenbarende hagedis of de Hazelworm negatieve effecten van de ontwikkeling van het gebied ondervinden. Het betreft hier zeker geen belangrijke populatie, maar hooguit enkele individuen aan de rand van de veel grotere populaties ten westen van het plangebied.

Zoogdieren

De ontwikkeling van het gebied zal met name op de zeer waarschijnlijk voorkomende vleermuizen een negatief effect hebben. Door het verdwijnen van de houtwallen zullen hun migratie- en foerageerroutes verdwijnen. De toegankelijkheid van het plangebied als foerageergebied neemt hierdoor af. Vleermuizen zijn streng beschermde soorten van de Flora- en faunawet.

Effecten op algemene kleine zoogdieren kunnen waarschijnlijk optreden. Het betreft echter algemene soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Insecten

Beschermde insecten zullen weinig effecten ondervinden van de ontwikkeling van het gebied. Door het agrarische karakter van het gebied zijn voornamelijk zeer algemene insecten soorten te verwachten. Door de afwezigheid van water zullen libellen geen negatieve effecten van de ontwikkeling ondervinden.

Samenvattend

Samenvattend kan gesteld worden dat ontwikkeling van het gebied zeer waarschijnlijk effecten kan hebben op de volgende soortgroepen:

- Broedvogels;
- Zoogdieren;
- mogelijk reptielen.

De negatieve effecten op broedvogels en zoogdieren worden met name veroorzaakt door het verdwijnen van de houtwallen, bosjes en bomenrijen in het gebied.

Deze houtwallen, bosjes en bomenrijen vormen een broedlocatie voor vogels en een foerageerroute voor vleermuizen. Door het verdwijnen van de zandige terreintjes zal het gebied zijn beperkte geschiktheid voor reptielen geheel verliezen.

Mitigerende maatregelen

De vernietiging van nesten en eieren van broedvogels is in het kader van de Flora- en faunawet verboden. Voor deze effecten op broedvogels wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen ontheffing verstrekt. Het project kan daardoor alleen plaatsvinden wanneer deze effecten worden gemitigeerd. Dit kan door de kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Het broedseizoen voor vogels loopt van 15 maart tot 15 juli.

Daarnaast kunnen de negatieve effecten gemitigeerd worden door de houtwallen en bosjes te sparen en in het ontwerp van de woonwijk te integreren. De geschiktheid van de houtwallen en bosjes voor sommige broedvogels en vleermuizen zal mogelijk iets achteruit gaan door het stedelijke karakter van de omgeving, maar behouden hun functie van broedlocatie voor de meeste broedvogelsoorten wel. Dit geldt ook voor de foerageerroute van de vleermuizen.

Aanbeveling compenserende maatregelen

Wanneer de houtwallen, bosjes en bomenrijen niet in het ontwerp geïntegreerd kunnen worden kunnen in het omliggende agrarische gebied houtwallen en bosjes ter compensatie worden aangeplant. Een mogelijke locatie voor deze compensatie is het agrarische gebied ten westen van de Lombokweg, dat aangewezen is als Ecologische verbindingzone (EVZ) van het model Das. Dit open gebied bestaat nu nog voornamelijk uit maïsakker, maar zou, volgens het streefbeeld voor dit model ecologische verbindingzone, ontwikkeld kunnen worden als kleinschalig agrarisch gebied met vochtige weilanden, houtwallen, singels, lanen, bosjes en dergelijke.

Ook wanneer de houtwallen en bosjes in het plangebied gespaard worden en in het ontwerp worden geïntegreerd kan de aanleg van extra houtwallen en bosjes in deze EVZ de vermindering van de geschiktheid van de houtwallen compenseren.

3.4 Conclusies en aanbevelingen

Volledigheid beschikbare informatie

Uit de gegevens van Natuurloket blijkt dat het plangebied bijna niet is onderzocht op beschermde en bedreigde soorten. Gezien het agrarische karakter en de aanwezige habitats zijn er echter weinig beschermde en bedreigde soorten te verwachten.

Mogelijk aanwezige beschermde soorten

Beschermde soorten die waarschijnlijk gebruik maken van het plangebied zijn vleermuizen (alle soorten streng beschermd tabel 3 van de FF-wet). Omdat niet bekend is welke elementen van het plangebied exact van belang zijn voor vleermuizen is het aan te bevelen hier onderzoek naar te doen. Dit betekent dat de foerageerroutes en eventuele slaappleatsen van vleermuizen in het gebied in kaart moeten worden gebracht.

Ook zijn zeer waarschijnlijk algemene kleine zoogdieren als muizen (algemene soorten tabel 1 van de Flora- en faunawet, ontheffingsaanvraag is niet noodzakelijk) aanwezig.

Omdat het algemene soorten (tabel 1) van de Flora- en faunawet betreft en de ingreep geen negatieve effecten heeft op de regionale populatie is extra onderzoek naar deze soorten niet noodzakelijk.

Ook broedvogels maken gebruik van het plangebied, met name van de houtwallen en bosjes. Niet zeker is of ook zeldzame soorten gebruik maken van het plangebied. De gegevens van natuurloket kunnen hier uitsluitel over geven. De gegevens van natuurloket zijn echter op kilometerhokniveau verzameld waardoor niet de exacte broedlocaties bekend zijn. De broedvogelgegevens kunnen daardoor ook van buiten het plangebied zijn. Mogelijk heeft de lokale vogelwerkgroep gegevens van broedvogels van dit gebied. Indien deze gegevens niet beschikbaar zijn of u geen uitsluitel geven over het voorkomen kan extra onderzoek in het veld (in het broedseizoen) noodzakelijk zijn om vast te stellen of bijzondere soorten in het gebied broeden. Mogelijk kan de lokale vogelwerkgroep betrokken worden bij een eventuele inventarisatie.

Mogelijk maken reptielen als Levendbarende hagedis en Hazelworm gebruik van het gebied. Om het voorkomen van deze soorten vast te stellen kunnen de houtwallen, bosranden, heggetjes en weidepalen nader onderzocht worden op hun aanwezigheid.

Aanbeveling nader onderzoek

Aanbevolen wordt nader onderzoek te plegen naar de aanwezigheid van vleermuizen, reptielen en eventueel broedvogels (indien natuurloket en de lokale vogelwerkgroep geen exacte locaties kunnen aangeven van voorkomende soorten).

Het onderzoek naar vleermuizen dient plaats te vinden in de periode juli tot en met september in de schemer- en avonduren met behulp van een batdetector.

Het onderzoek naar reptielen dient plaats te vinden in de periode juli tot en met september op zonnige dagen.

Het onderzoek naar broedvogels dient plaats te vinden in de broedperiode van 15 maart tot 15 juli in de vroege ochtenduren.

Mogelijke effecten beschermde soorten

De effecten die door de ingreep kunnen ontstaan op beschermde soorten bestaat uit het vernietigen van (een deel van) het leefgebied of foerageergebied/route en mogelijk het doden van individuen en vernietigen van nesten of eieren. Het aanbevolen nader onderzoek moet per soortgroep uitsluitel geven of deze effecten daadwerkelijk zullen optreden.

Aanbeveling mitigerende maatregelen

De habitats die van belang zijn voor beschermde soorten zijn de houtwallen en bosjes in het gebied. De houtwallen en bosjes zijn van belang voor broedvogels en vleermuizen. Wanneer de houtwallen en bosjes in het ontwerp worden geïntegreerd zullen de effecten voor broedvogels en vleermuizen (en andere algemene soorten) beperkt zijn.

Aanbeveling compenserende maatregelen

Ter compensatie van effecten die niet gemitigeerd kunnen worden kunnen houtwallen en bosjes in de omgeving geplant worden, met name de EVZ Eerbeek- IJssel die langs het plangebied loopt is daarvoor zeer geschikt.

4 BRONNEN

Provincie Gelderland, 2006. Gebiedsplan Natuur en Landschap Gelderland 2006.

Natuurloket 2006.